

Keskkonnahoidliku ja turvalise avaliku sündmuse korraldamise juhend

SISSEJUHATUS

Keskkonnahoidlik avalik sündmus on üritus, mille korraldamisel arvestatakse keskkonnavalaste aspektidega, et vähendada sündmusega kaasnevat negatiivset keskkonnamõju.

Olenemata sündmuse suurusest ja olemusest, saab iga korraldaja leida viise, kuidas vähendada sündmuse jalajälge. Olgu selleks siis asukoha valik, toitlustus, transpordi korraldus, asjade ja teenuste ostud või jäätmete kogumise korraldus.

Tuleb arvestada, et Kiili vallas on kohustuslik täita vähemalt juhendis välja toodud minimaalse taseme nõuded. Minimaalse taseme nõuete täitmine aitab vähendada sündmusega kaasnevat negatiivset keskkonnamõju. Lisaks sisaldab juhend soovitusi, mida sündmuse korraldaja võiks võimaluse korral järgida.

Avaliku sündmusega kaasnevad alati ka turvariskid. Politsei on kohapeal vaid väga suurte ja rahvarohketel üritustel või kõrgema ohuhinnanguga üritustel. Päästeamet teeb tuleohutuse järelevalvet vaid suurematel üritustel. Kõikidel väiksematel sündmustel on oluline, et korraldaja mõtleks muuhulgas ka turvalisuse tagamisele. Keskkonnahoidliku ja turvalise avaliku sündmuse korraldamise juhend sisaldab soovitusi, mis aitaksid võimalikke riske märgata ja neid maandada.

**Korraldatava sündmuse keskkonnahoidlikkus ja turvalisus algab
korraldusmeeskonna valmisolekust ja soovist
teha teadlikke valikuid!**

Teemad

1. Toitlustus ja joogivesi.....	4
2. Jäätmetekke vähendamine ja ringlussevõtt.....	4
3. Arvestamine sündmuse toimumise kohaga.....	5
4. Materjalid, tooted ja keskkonnahoidlik tarneahel.....	5
5. Transport.....	6
6. Energia- ja ressursitõhusus.....	6
7. Kommunikatsioon.....	6
8. Turvalisus.....	6

1. Toitlustus ja joogivesi

Minimaalsed nõuded:

Toitlustamisel kasutada korduskasutatavaid nõusid, söögiriistu ja serveerimislahendusi (nt taldrikud, kausid, joogitopsid, joogitopside kaaned, noad, kahvlid, lusikad, söögipulgad, kõrred, joogisegamispulgad. (*Pakendiseadus § 5 lg 8*))

Keelatud on kasutada plasti sisaldavaid ühekorranõusid ja -söögiriistu. Keelatud on ka biolagunevad nõud, sest needki sisaldavad pahatihti plasti.

Milline serveerimisvahend vajab nõ korduskasutusnõu kujul alternatiivi ja milline mitte (näiteks burgeritaskud, papist laevuke, papist/kartongist friikartulitops jne)?

Otsustamisel tuleks arvestada sellega, kas serveerimisvahendi puhul on tegemist anumaga või mitte. Kui ei klassifitseeru anumaks, siis ei pea korduskasutatavat anumad kasutama serveerimiseks. Anumateks loetakse taldrikud, kausid, topsid, karbid. Anumateks ei loeta salvrätte, paberist taskuid, jäätisepulki.

Soovitused:

Järelejäanud söögikõlblikule toidule on tagatud kasutus: annetamine või kaasavõtmine, eelistatavalt korduskasutatavates anumates.

2. Jäätmetekke vähendamine ja ringlussevõtt

Minimaalsed nõuded:

Sündmuse korraldaja on kohustatud tagama sündmusel jäätmete liigiti kogumise ja andma liigiti kogutud jäätmed üle jäätmekäitlejale hiljemalt järgmise päeva kella 12-ks, kui ürituse korraldamise loas ei ole kokku lepitud teisiti. (*Kiili valla jäätmehoolduseeskiri § 6 lg 18*)

Jäätmete liigiti kogumise kohustus kehtib nii osalejatele kui ka korraldajatele ja kauplejatele. Külastajatelt jäätmete kogumise liigid sõltuvad ürituse iseloomust, minimaalselt tuleb koguda eraldi:

- Segaolemejäätmed;
- biojäätmed;
- pandipakend;
- plast- ja metallpakend, joogikartong.

Sündmusel kasutatavad prügikonteinerid või jäätmeraamid peavad olema tähistatud sinna kogutava jäätmeliigi nimetusega eesti keeles ning vajadusel ka võõrkeeltes. Tähistamiseks kasutatakse vastavat värvi piktogrammi:

Kolmes keeles (eesti, vene ja inglise) piktogrammid saab kasutamiseks alla laadida: <https://liigitikogumine.ee/et>

Liigiti kogumise juhenditena kasutada Keskkonnaministeeriumi poolt koostatud juhendeid: <https://kliimaministeerium.ee/liigiti-kogumise-juhendid-ja-sildid>

Korduskasutatavate nõude, söögiriistade ja serveerimislahenduste kogumiskoht (nt kast, automaat) peab olema prügikonteineritest selgelt eristatav.

Soovitused:

Korraldajal tuleb leida võimalused jäätmetekke vähendamiseks kogu sündmuse planeerimise ja korraldamise ajal.

3. Arvestamine sündmuse toimumise kohaga

Minimaalsed nõuded:

- Ürituse territoorium peab pärast üritust jääma sama heasse seisukorda kui enne seda.

Soovitused:

- Vähendada üritusega seotud heli- ja valgusreostust, mis võib häirida ümbruses elavaid inimesi ja koduloomi (ilutulestiku asemel eelistada valgusinstallatsioone; mitte jätta ürituse toimumispaika terveks ööks täisvalgustust, muusikat mängima jms).
- Transpordi/parkimise korraldamisel teavitada ajutistest muudatustest võimalikult varakult.

4. Materjalid, tooted ja keskkonnahoidlik tarneahel

Soovitused:

- Sündmusel kasutatavad dekoratsioonid peavad olema korduvalt kasutatavad või nende materjalid ringlusse võetavad;
- Meenete ja kingitustena ei jagata ühekordse kasutusega asju v.a toit. Meeneid ja kinke jagada nii vähe kui võimalik. Kui see on ikkagi vajalik, siis eelistada keskkonnahoidlikke teenuseid ning annetusi-toetusi. Füüsiliste kinkide puhul eelistada näiteks kohalikku toitu ja maitseelamusi ning praktilisi, keskkonnahoidlikest materjalidest toodetud esemeid;
- Kutsed ja infomaterjalid tuleb võimalusel esitada elektrooniliselt;
- Kaaluda asjade ostmise asemel nende laenutamist, kui see on otstarbekas;
- Vältida kaupade, kinkide jm inventari liigset pakendamist. Ostude tegemisel võtta arvesse kasutusea jooksul tekkivaid pikaajalisi kulusid;
- Arvestada ostude tegemise puhul jätkusuutlikkuse kriteeriumitega (sotsiaalsed ja eetilised aspektid, õiglane kaubandus);
- Võimalusel vältida printimist.

5. Transport

Soovitused:

- Soodustada sõidujagamist ja keskkonnahoidlike transpordiviiside kasutamist (turvalised märgistatud jalgrattaparklad);
- Jagada külastajatele infot erinevate transpordivõimaluste kohta, mis on alternatiiviks autoga tulemisele.

6. Energia- ja ressursitõhusus

Soovitused:

- Kasutada maksimaalselt ära päevavalgust, kustutada tuled, kui neid vaja pole, kasutada võimalusel valgustuse sisse ja välja lülitamiseks liikumisandureid;
- Eelistada taastuvenergiat ja kasutada energiatõhusaid seadmeid.

7. Kommunikatsioon

Soovitused:

- Keskkonnahoiu ja jäätmekorralduse reeglite selgitamiseks luua lihtsad ning selged juhised, mis jõuavad aegsasti sihtrühmadeni (nt kauplejad, esitlusaladel osalejad jt);
- Sündmuse keskkonnahoiuga seotud reeglid võiksid osalejatele olla edastatud ja avalikult kättesaadavad vähemalt nädal enne sündmust ja kohapeal sündmuse korraldamise ajal (nt sildid, viidad, päevajuhi selgitus jms);
- Partneritele/kauplejatele võiksid keskkonnahoiuga seotud reeglid olla edastatud kirjalikult koostöökokkulepete sõlmimise hetkel või piisavalt varakult enne ürituse toimumist, et kaupleja/partner oleks võimeline keskkonnahoiu reegleid täielikult täitma.

8. Turvalisus

Soovitused:

Ilm

Tutvu ilmaprognoosiga ja ole valmis ilmaga seonduvateks riskideks.

- Kuuma ilmaga taga tasuta joogivesi;
- Kui inimesed võivad minna ujuma, siis taga vetelpääste;
- Ootamatu ilmamuutus (vihm, äike) võib takistada abi kohalejõudmist.

Suur rahvahulk

- Kui rahvasummas vajab keegi abi, on talle raske ligi pääseda. Mõtle läbi, kas asukoht mahutab kõik planeeritud osalejad;
- Tunglemine võib tekitada paanika. Ole selleks valmis ja mõtle läbi, kuidas suudad kriitilised olukorrad lahendada;
- Kui evakuatsiooniteed pole vabad, võib see kaasa tuua ohuolukorrad. Tähista liikumisteed ja taga neile vaba ligipääs.

Avalik kord

- Lärm võib levida toimumiskohast kaugemale seega arvesta kohalike elanikega;
- Eri subkultuuride või rahvuste pinnalt võivad tekkida konfliktid. Arvesta samal ajal teiste lähikonnas toimuvate üritustega.

Alkohol

- Alaealistele ei tohi alkohol olla kättesaadav, taga dokumendikontroll ja müü alkoholi piiratud alal;
- Konfliktide ennetamiseks, piira alkoholi müüki ilmselges joobes inimestele;
- Taga meditsiiniabi kättesaadavus.

Liiklus

- Taga parkimise korraldus, taga, et vajadusel saaks abi kiiresti ligi ning ei tohi takistada kohalike elanike liikumist;
- Vajadusel korralda liikluse reguleerimine.

Tuleoht

Ürituse korraldamisel selleks mitte ettenähtud ehitises tuleb koostada asendiplaan ning tuleb jälgida eritingimusi, mis kohalik päästkeskus esitab ürituse korraldamiseks. Plaanile märgitakse evakuatsiooniteed ja päästesõidukite sisenemisteed.

Enne avaliku ürituse korraldamist selleks mitte ettenähtud ehitises või ajutises ehitises on avaliku ürituse korraldaja kohustatud kontrollima:

- Üritusega seotud ruumi, ehitise või ajutise ehitise ning atraktsioonide üldist tuleohutusseisundit;
- Evakuatsiooni- või hädaväljapääsu ning evakuatsioonitee tähistatust tuleohutusmärgiga, selle kasutamisvalmidust ja vastavust avaliku ürituse osalejate arvule;
- Ettenähtud tuleohutuspaigaldiste olemasolu ja nende korrasolekut;
- Päästevahendite olemasolu ja kasutusvalmidust;
- Ruumis olevate seadmete seisukorda ja tööd;
- Muid asjaolusid, mis võivad põhjustada tulekahju.

Avalikul üritusel tehtavat lõket Päästeametiga kooskõlastama ei pea. Avaliku ürituse korraldajal on kohustus järgida eelpool välja toodud avaliku ürituse tuleohutusnõudeid ja kui üritusega kaasneb lõkketegemine, kohalduvad sellele kõik tavapärased lõkke tegemise ohutusnõuded, mis on leitavad siseministri määrusest „Lõkke tegemisele ja grillimiskohale esitatavad nõuded“.

Paigaldised ja atraktsioonid

- Kui üritusel kasutatakse ajutist elektripaigaldist, mille peakaitse nimivool on üle 35 ampri, tuleb enne selle kasutusele võttu teha elektripaigaldise audit;
- Kuni (k.a) 35 amprise peakaitsmega ajutise paigaldise kasutusele võtuks piisab selle paigaldustööd teinud elektritööde ettevõtja kirjalikust kinnitusest paigaldise nõuetekohasuse kohta (elektripaigaldise ehitaja nõuetekohasuse deklaratsioon);
- Avalikul üritusel tohib ilutulestikku korraldada ainult vastava pädevusega pürotehniliste toodete käitleja. Ilutulestiku korraldaja pädevust saab kontrollida majandustegevuse registrist ja lisa lugeda lõhkematerjaliseadusest. Lõhkematerjaliseaduse § 34 lg 1 p 1 ja 35 lg 1 alusel tuleb avalikul üritusel ilutulestiku korraldamiseks F3- ja F4-kategooria pürotehnilise tootega taotleda luba Kiili Vallavalitsuselt.
- Kui üritusel on kavas kasutada lõbustuspargiseadet, mis on ette nähtud vähemalt kolmele inimesele ja mis liigutab sellel olevat inimest vähemalt kiirusega 0,5 meetrit sekundis või tõstab maapinnast kõrgemale kui 3 meetrit, peab sellel seadmel olema kehtiv audit. Seadmete auditi olemasolu ja kehtivust saab kontrollida TTJA infosüsteemist;
- Kui üritust korraldatakse õhuliini, alajaama või gaasitorustiku lähedal, siis ole valvas. Paigaldiste kaitsevööndis on kehtestatud ohutuse tagamiseks piirangud ja seal tegutsemiseks on vajalik vastava paigaldise omaniku (võrguettevõtja) luba.